

Domáce úlohy 7.a1, 5.c4

Rastò Šrámek

12. júna 2006

Úloha 1 (7.a1) Do akej triedy IL jazykov patrí jazyk $L = \{b^{3^k}bb; k \geq 0\}$, do ktorej nepatrí? Zdôvodnite.

Tvrdenie 1 Jazyk $L = \{b^{3^k}bb; k \geq 0\}$ patrí do tried $\mathcal{L}(2, 0)$ a $\mathcal{L}(0, 2)$. Do tried $\mathcal{L}(1, 0)$ a $\mathcal{L}(0, 1)$ nepatrí.

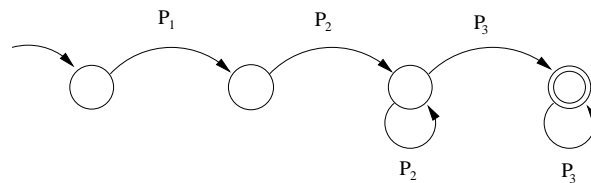
Najprv zostrojme $(0, 2)L$ systém A , $L(A) = L$. $A = \{x = bbb, P = \{< b > \varepsilon\varepsilon \rightarrow b, < b > b\varepsilon \rightarrow b, < b > bb \rightarrow bbb\}$. Budú sa prepisovať všetky b okrem pravých dvoch. Podobne by sme zostrojili $(2, 0)L$ -systém. Slabšie modely dokážu v slove diskriminovať iba jedno písmeno. Buď pravé alebo ľavé b . Pri prechode $b^{3^k}bb \rightarrow b^{3^{k+1}}bb$ potrebujeme roztrôžiť prave 3^k písmen, inou kombináciou výsledok nedostaneme. Potrebujeme teda gramatiku, ktorá má aspoň 2 písmená v kontexte.

□

Úloha 2 (5.c4) Akého $0L$ typu je jazyk $L = \{a^n b^m a^n | n \geq m > 0\}$? Zdôvodnite.

Tvrdenie 2 $L \in \mathcal{L}(FATOL)$, $L \in \mathcal{L}(EOL)$. $L \notin \mathcal{L}(GTOL)$.

- Zostrojme FATOL F , že $L(F) = L$. $P_F = \{P_1, P_2, P_3\}$, $P_1 = \{a \rightarrow A, b \rightarrow B\}$, $P_2 = \{A \rightarrow aA, B \rightarrow B, B \rightarrow bB, a \rightarrow a, b \rightarrow b\}$, $P_3 = \{A \rightarrow a, B \rightarrow b, a \rightarrow a, b \rightarrow b\}$, $L(A_F) = \{P_1 P_2^n P_3 | n > 0\}$ ¹, $x = aba$.

Obr. 1: Automat A pre FATOL F

- Zostrojme EOL E , že $L(E) = L$. $S_E = (V, P, x, \Sigma)$, $V = \{S, A, A', B, B', F, a, b\}$, $P = \{S \rightarrow ABA, A \rightarrow AA', A \rightarrow a, B \rightarrow BB', B \rightarrow B, B \rightarrow b, A' \rightarrow A', A' \rightarrow a, B' \rightarrow B', B' \rightarrow b, a \rightarrow F, b \rightarrow F, F \rightarrow F\}$, $x = S$, $\Sigma = \{a, b\}$.²

¹slovo aba je v axióme

²Keďže sú všetky nedeterminizmy objídateľné rozbitím na tabuľky, $L \in \mathcal{EDTIL}$

3. Pri $GT0L$ systémoch (taktiež pri $T0L$ a $0L$) nevieme zaručiť generovanie $a^n b^m a^n$ ak $n > m$, lebo by sme potrebovali generovať $a^n \dots a^n$ z viac ako jedného symbolu. Toto nemôžeme, keďže veľkosť m vieme zaručiť iba spoločným generovaním s $a^n \dots a^n$. Keďže nemáme pomocné symboly (neterminály), museli by sme, aby sme zachovali synchronizáciu, používať zakaždým iba jedno pravidlo pre odvodenie z a . Tieto pravidlá budú tvaru $a \rightarrow a^i$. Máme ale iba konečne veľa takýchto pravidiel, nazvime ich a^{k_i} , ich počet nech je rovný n . Z takýchto pravidiel ale vieme poskladať iba vlastnú podmnožinu $\{a^i | i \in \mathbb{N}\}$, keďže existuje nekonečne veľa prvočísel, ktoré z nich nevieme vyskladať.

□